

โคลงภาพ พระราชพงศาวดาร

ตอน พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต

คุณครูกัณฐิมา แสงโพธิ์

โคลงประกอบภาพที่ ๕๖ ภาพพันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต
แผ่นดินสมเด็จพระเจ้าเสือ

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์
พระนามเดิมว่า พระองค์เจ้าวรรรณนิกิต เป็นพระราชโอรสใน
พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและเจ้าจอมมารดาเขียน

ภาพปั้นทำขนรสิ่งนี้ถวายชีวิต เขียนโดย
พระวรรณवादวิจิตร (นายทอง)

สมเด็จพระเจ้าเสือเสด็จไป
เที่ยวตากปลาที่ปากน้ำ
โดยเรือพระที่นั่งเอกชัย

เมื่อมาถึงคลองโคกขาม
ซึ่งคลองคดเคี้ยวมากหัวเรือ
ได้ไปชนกับต้นไม้กลาง

พันท้ายนรสิงห์ผู้ถือท้าวเรื่อ เมื่อเห็นเหตุการณ์ดังนั้นก็รู้สึกตกใจ
แทบสิ้นสติ กระโดดลงจากเรื่อ

คุณครูกัณฐิมา แสงโพธิ์

พันท้ายนรสิงห์ทูลพระเจ้าเสือ
ว่า ตนเองนั้นได้ทำผิดขอให้
ประหารชีวิตตนเสีย

พระเจ้าเสือทรงยกโทษให้ แล้วให้
ฟื้นศิระชะของนุ่นแทน แต่พันท้ายนร
สิงห์ไม่ยอม ทูลทักทายน่ากพระองค์
ไม่ทรงรักษาประเพณีเอาไว้ คนจะครณา
ดูหมิ่นตีเตียนพระองค์ได้

พระเจ้าเสือเมื่อได้ฟังพันท้ายนรสิงห์
จึงจำพระทัยรับสั่งให้เพชฌฆาต
ประหารชีวิตพันท้ายนรสิงห์

คุณครูกัณฐิมา แสงโพธิ์

โขนเรือกับศิระพานกายนรสิงห์นำไปตั้งบวงสรวงไว้ที่
ศาลเพียงตา เพื่อเป็นการประกาศคุณความดีของ
นันทายนรสิงห์ให้คนได้เห็นเป็นแบบอย่างต่อไป

ไปเที่ยว **สรรเพชญ์ที่แปดเจ้า** สมเด็จพระเจ้าเสือ
เสด็จประพาสทรงปลา อยุธา
 ล่องเรือเอกไชยมา ตกปลา ปากน้ำ
 คลองคดโขนเรือค้า ถึงโคก ขามพ้อ
 ไม้ที่ต่อเสริมหัวเรือหรือท้ายเรือให้งอนเชิดขึ้นไป
 ขัดไม้หักสลาย

แปล สมเด็จพระเจ้าเสือเสด็จไปเที่ยวตกปลาที่ปากน้ำ โดยเรือพระที่นั่งเอกชัย เมื่อมาถึง
 คลองโคกขาม ซึ่งคลองคดเคี้ยวมากหัวเรือได้ไปชนกับต้นไม้หักสลายลง

ตอบแทนความชอบที่ได้กระทำมา

สมเด็จพระเจ้าเสือ

ภูบาลบำเหน็จให้

พินไม่ยอมอยู่ยอม

พระโปรดเปลี่ยนโทษปลอม

พินกราบทุกตัดด้วย

ตัดทาน

โทษถอนม ใจนอ

มอดม้วย → ตาย/เสียชีวิต

พินรูป แทนพ่อ → พินทำนรสิงห์
ทำนทั้งประเพณี

แปล สมเด็จพระเจ้าเสือทรงยกโทษให้ แล้วให้พินศิระษะของนุ่นแทน แต่พินทำนรสิงห์ไม่ยอม ทูลตัดทานว่าหากพระองค์ไม่ทรงรักษา ประเพณีเอาไว้ คนจะครหาตุนม่นตีเตียนพระองค์ได้

ตกใจแทบสิ้นสติ

พันท้ายตกประนม่าสิ้น สติคิด

โดดจากเรือทูลอุทิศ

โทษร้อง

พันท้ายนรสิงห์ผิด

บทฆ่า เสียเทอญ

หัวกับโขนเรือต้อง

คู่เส้นทำศาล

แปล พันท้ายนรสิงห์ผู้ถือท้ายเรือ เมื่อเห็นดังนั้นรู้สึกตกใจแทบสิ้นสติ กระโดดลงจากเรือ พร้อมกับทูลว่า ตนเองนั้นได้ทำผิดขอให้ประหารชีวิตตนเสีย แล้วนำศีรษะของตนกับโขนเรือไปสร้างคู่กันเพื่อบวงสรวงศาลเพียงตา

ภูมิพลอบกลับตั้ง
จำสั่ง**เพชฌฆาต**ฟัน
ผู้ประหารชีวิตนักโทษ โขนเรือกับหัวพัน
ศาลสืบกฤต**คุณ**เค้า
ขอเสียงคุณงามความดี

ขอ**บร** **ล**ยพ้อ
ฟาดเกล้า
เช่นที่ ศาลแล
คดีไว้ในสยาม

แปล สมเด็จพระเจ้าเสือเมื่อได้ฟังพันท้ายนรสิงห์ จึงจำพระทัยรับสั่งให้
เพชฌฆาตประหารชีวิตพันท้ายนรสิงห์ แล้วนำโขนเรือกับศีรษะ
พันท้ายนรสิงห์ไปตั้งบวงสรวงไว้ที่ศาลเพียงตา เพื่อเป็นการประกาศ
คุณความดีของพันท้ายนรสิงห์ให้คนได้เห็นเป็นแบบอย่างต่อไป

